

ПРЕДСТАВНИК
УПОВНОВАЖЕНОГО
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ

REPRESENTATIVE
OF THE UKRAINIAN
PARLIAMENT COMMISSIONER
FOR HUMAN RIGHTS

вул. Інститутська, 21/8
01008, м. Київ, Україна

Tel.: (+380 44) 253 2203
Fax.: (+380 44) 226 3427
E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua
[http:// www.ombudsman.gov.ua](http://www.ombudsman.gov.ua)

21/8, Instytutska str.
Kyiv, 01008, Ukraine

№ 8.1.1/7 - ЦУ 299439.17-1/29-87
8.1.1/7 - ЦУ 299440.17-1/29-87
8.1.1/7 - ЦУ 300198.17-1/29-87
8.1.1/7 - ЦУ 300294.17-1/29-87

« 29 » грудня 2017 р.

Щербатій Наталії

[foi+request-26062-5133a0aa@
dostup.pravda.com.ua](mailto:foi+request-26062-5133a0aa@dostup.pravda.com.ua)

Щербатій Анастасії

[foi+request-26076-148c3611@
dostup.pravda.com.ua](mailto:foi+request-26076-148c3611@dostup.pravda.com.ua)
[foi+request-25502-a6919e7a@
dostup.pravda.com.ua](mailto:foi+request-25502-a6919e7a@dostup.pravda.com.ua)
[foi+request-25565-a05dc374@
dostup.pravda.com.ua](mailto:foi+request-25565-a05dc374@dostup.pravda.com.ua)

Шановний запитувачу!

У відповідь на Ваші скарги від 16.09.2017 р. та 18.09.2017р., а також від 28.09.2017 р. електронною поштою до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (що були зареєстровані відповідно 18.09.2017 р. за № Ц299439.17/29, 18.09.2017 р. за № Ц299440.17/29, 28.09.2017 р. за № Ц300198.17/29 та 29.09.2017 р. за № Ц300294.17/29), додатково до інформації, наданої листами від 18.10.2017 р. № 8.1.1/7-Ц299439.17/29-87, № 8.1.1/7-Ц299440.17/29-87 та від 27.10.2017 р. № 8.1.1/7-Ц300198.17/29-87, № 8.1.1/7-Ц300294.17/29-87, повідомляємо наступне.

Предметом зазначених скарг є порушення Вашого права на звернення, доступ до публічної інформації, на захист персональних даних при розгляді Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України поданих Вами, Наталю Михайлівно, як від свого імені, так і від імені Вашої доньки Щербатої Анастасії, звернень від 04.11.2016 р. та від 11.11.2016 р. щодо внесення Уповноваженим конституційного подання до Конституційного Суду України щодо відповідності статтям 46 та 48 Конституції України положень Закону України “Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам” стосовно розміру допомоги, а також подальших Ваших скарг, пов’язаних з розглядом названих звернень.

Як Вам вже повідомлялося, за цими скаргами відповідно до статті 17 Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” було відкрито провадження.

Враховуючи вимоги Ваших скарг від 16.09.2017 р. та 18.09.2017р., а також від 28.09.2017 р. щодо їх розгляду за Вашої участі з метою реалізації Вашого відповідного права Вас було запрошено до Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та запропоновано надати інформацію щодо дати та часу Вашого візиту за номером телефону (044) 253-10-53 в термін до 23.10.2017 р. У вказаний термін від Вас (ні у телефонному режимі, ні шляхом направлення таких відомостей на електронну пошту Секретаріату Уповноваженого з прав людини) не поступило жодної інформації щодо дати та часу Вашого візиту до Секретаріату.

Разом з тим на виконання доручення Секретаріату Уповноваженого з прав людини Регіональним координатором взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України у Вінницькій області вживалися заходи з метою отримання від Вас усіх можливих пояснень та аргументів стосовно порушених Вами у скаргах від 16.09.2017 р., 18.09.2017р., від 28.09.2017 р. до Уповноваженого з прав людини питань, а також вручення Вам копій відповідей на Ваші попередні звернення стосовно цих питань, що надавалися Секретаріатом на Вашу адресу. Зокрема на адресу Вашого місця проживання, що міститься в матеріалах провадження за Вашими первинними зверненнями до Секретаріату Уповноваженого з прав людини, рекомендованим поштовим відправленням було направлено запрошення для проведення 06.11.2017 р. о 14:00 годині зустрічі з Вами в приміщенні Регіонального Представництва Уповноваженого у Вінницькій області (м. Вінниця, вул. К. Коріатовичів, 181. Однак у визначений у запрошенні термін на зустріч Ви не з’явилися, про неможливість бути присутньою на зустрічі за вказаним у листі контактним номером телефону не повідомили.

З огляду на вищевикладене та ураховуючи, що упродовж терміну здійснення провадження з порушених Вами у скаргах 16.09.2017 р., 18.09.2017 р. та від 28.09.2017 р. питань Вами не вжито заходів для забезпечення реалізації Ваших прав, гарантованих статтею 18 Закону України “Про звернення громадян”, зокрема на розгляд скарги у Вашій присутності, вони розглянуті з урахуванням наявних матеріалів провадження, у т.ч. й наведених Вами у скаргах аргументів.

У ході розгляду зазначених скарг порушень Вашого права на звернення, доступ до публічної інформації, на захист персональних даних при розгляді посадовими особами Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України Ваших звернень від 04.11.2016 р. та від 11.11.2016 р., а відтак і правових підстав для складання відносно них протоколів про адміністративне правопорушення за порушення відповідних Ваших прав, не встановлено.

Аргументи ж Ваших скарг щодо наявності таких порушень спростовуються наступним.

Відповідь на Ваші звернення від 04.11.2016 р. та від 11.11.2016 р. була надана листом від 02.12.2016 р. № 8.1.1/9-Щ278190.16/02-87, тобто у строки, визначені статтею 20 Закону України “Про звернення громадян”, та направлена на вказану у зверненнях поштову адресу.

У листі, серед іншого, зазначалося про прийняття до уваги наведених Вами у зверненнях аргументів щодо неконституційності положень законодавства при прийнятті рішень щодо внесення відповідного конституційного подання.

Водночас зауважу, що відповідно до положень пункту 3 частини першої статті 13 Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” звернення до Конституційного Суду України з поданням про відповідність Конституції України законів України та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, які стосуються прав і свободи людини і громадянина, є правом Уповноваженого, а не його обов'язком.

Разом з тим відповідно до Закону України “Про Конституційний Суд України” Уповноважений з прав людини може виступити суб'єктом права на конституційне подання щодо конституційності законів та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України у випадку наявності належного правового обґрунтування тверджень щодо неконституційності правового акта (його окремих положень).

На цьому наголошується й у розроблених Конституційним Судом України Методичних рекомендаціях для підготовки конституційного подання з питань конституційності законів, а саме: суб'єкт права на конституційне подання повинен навести переконливі доводи на підтвердження таких тверджень. Не вважається правовим обґрунтуванням лише посилання на статті Конституції України та відтворення їх змісту без чіткої вказівки, у чому полягає невідповідність їм положень правового акта або у чому полягає порушення вимог Конституції України при його прийнятті.

У зв'язку з цим, для прийняття остаточного рішення щодо внесення відповідного конституційного подання Уповноваженого з прав людини має бути проведена ретельна робота та системний аналіз відповідної проблеми з урахуванням усіх наявних факторів. При цьому, з метою прийняття обґрунтованого рішення, доцільно враховувати позицію з того чи іншого питання не лише фахівців Секретаріату Уповноваженого з прав людини, а й інших спеціалістів у певній галузі, зокрема науковців.

Відтак, при опрацюванні питання щодо внесення Уповноваженим конституційного подання до Конституційного Суду України щодо відповідності статтям 46 та 48 Конституції України положень Закону

України “Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам” стосовно розміру допомог також були направлені відповідні запити до провідних університетів країни для отримання науково-експертних висновків з порушеного питання.

Наразі розгляд питання внесення Уповноваженим відповідного конституційного подання триває.

Одночасно розглядається варіант законодавчого врегулювання порушеного Вами питання. З цією метою до Міністерства соціальної політики України як органу, наділеного чинним законодавством повноваженнями щодо формування державної соціальної політики, направлено звернення з пропозиціями щодо законодавчого урегулювання питання забезпечення розмірів державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства II та III груп та на дітей-інвалідів, а також надбавки на догляд за ними (статті 2, 3 Закону України “Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам”) на рівні не нижче від прожиткового мінімуму, встановленого законом.

У контексті зазначеного у скаргах питання щодо порушення при розгляді Ваших вказаних звернень вимог Закону України “Про звернення громадян” щодо незабезпечення Вашого права особисто викласти аргументи особі, що перевіряла звернення; права брати участь у його перевірці; права знайомитися з матеріалами перевірки шляхом отримання матеріалів перевірки звернення; права бути присутнім при розгляді заяви чи скарги зауважимо. Перелічені Вами права громадянина при розгляді його заяви чи скарги органом державної влади дійсно гарантовані статтею 18 Закону України “Про звернення громадян”. Однак для реалізації цих відповідних прав особа має про це вказати у своєму відповідному зверненні чи скарзі, яке подає до органу державної влади. У Ваших же зверненнях від 04.11.2016 р. та 11.11.2016 р. до Уповноваженого з прав людини не було зазначено про Ваше бажання реалізувати при розгляді цих звернень прав, гарантованих згаданою статтею Закону України “Про звернення громадян”. Відтак, порушень Ваших відповідних прав не вбачається.

Ознайомитися з матеріалами провадження, а також отримати копії наявних у них документів Ви можете, звернувшись безпосередньо до Секретаріату Уповноваженого з прав людини через громадську приймальню Секретаріату. Графік роботи приймальні: пн. – чт. з 9.30 до 17.30; пт. з 9.30 до 16.00. Обідня перерва з 13.00 до 14.00. Сб., нед. – вихідний, а отримати їх на електронну адресу або поштою – за умов дотримання порядку, встановленого статтею 16 Закону України “Про захист персональних даних”.

Зазначене зумовлене тим, що у Ваших зверненнях від 04.11.2016 р. та 11.11.2016 р. та у відповідях Секретаріату Уповноваженого з прав людини на них міститься інформація, яка відноситься до персональних даних.

У випадку ж, якщо запитувана інформація стосується безпосередньо особи запитувача, то така інформація є персональними даними цієї особи (у

даному випадку – це відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована). Питання обробки персональних даних і, зокрема, їх поширення регулюються Законом України “Про захист персональних даних” (далі – Закон).

Згідно із пунктом 4 частини другої статті 8 Закону суб’єкт персональних даних має право, крім випадків, передбачених законом, отримати відповідь про те, чи обробляються його персональні дані, а також зміст таких персональних даних не пізніш як за тридцять календарних днів з дня надходження запиту.

Відповідно до частини шостої статті 16 Закону суб’єкт персональних даних має право на одержання будь-яких відомостей про себе у будь-якого суб’єкта відносин, пов’язаних з персональними даними, за умови надання інформації про прізвище, ім’я та по-батькові, місце проживання (місце перебування) і реквізити документа, що посвідчує фізичну особу, яка подає запит.

Звертаємо Вашу увагу на те, що в юриспруденції застосовується один із загальних принципів права стосовно того, що у випадку конкуренції загального правила (норми) та спеціального пріоритет в тлумаченні та застосуванні має надаватися спеціальним правилам (нормам) (*Lex specialis derogat generali* (лат.)).

У такому випадку, Закон в частині доступу особи до інформації про себе є спеціальною нормою по відношенню до Закону України “Про доступ до публічної інформації” та Закону України “Про звернення громадян”. Відтак, порядок доступу і строки розгляду запиту щодо доступу особи до інформації про себе мають регулюватися нормами Закону України “Про захист персональних даних”.

У контексті вимог Вашої скарги щодо вчинення низки інших запропонованих Вами дій у ході її розгляду зауважимо, що Уповноважений з прав людини є незалежним у своїй діяльності та відповідно до Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” самостійно приймає рішення щодо вжиття тих чи інших заходів за зверненнями громадян на підставі системного аналізу відповідної проблеми та з урахуванням усіх наявних факторів.

Відповідно до частини другої статті 20 Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” Уповноважений не зобов’язаний давати пояснення по суті справ, які закінчені або перебувають у його провадженні.

Втручання у будь-який спосіб в здійснюване Уповноваженим з прав людини провадження заборонено законом.

Разом з тим, вважаємо за необхідне наголосити, що згідно зі статтею 15 зазначеного Закону актом реагування Уповноваженого щодо порушень положень Конституції України, законів України, міжнародних договорів України стосовно прав і свобод людини і громадянина є подання

Уповноваженого до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх посадових і службових осіб.

Безпосередньо ж дії Уповноваженого з прав людини та її посадових осіб, у разі незгоди з ними, можуть бути оскаржені у судовому порядку.

Водночас стосовно порушених у зверненні питань вчинення корупційних правопорушень роз'яснюємо, що згідно зі статтею 17 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" Уповноважений приймає та розглядає звернення громадян України, іноземців, осіб без громадянства або осіб, які діють в їхніх інтересах, відповідно до Закону України "Про звернення громадян".

Відповідно ж до статті 12 останнього дія цього Закону не поширюється на порядок розгляду заяв і скарг громадян, встановлений кримінальним процесуальним, цивільно-процесуальним, трудовим законодавством, законодавством про захист економічної конкуренції, законами України "Про судоустрій і статус суддів" та "Про доступ до судових рішень", Кодексом адміністративного судочинства України, законами України "Про засади запобігання і протидії корупції", "Про виконавче провадження".

Разом з тим зауважимо, що Законом України "Про запобігання корупції", що визначає правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень, визначено, що спеціально уповноваженим суб'єктами у сфері протидії корупції є органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції.

У разі незгоди з наданою відповіддю Ви можете оскаржити її в адміністративному або судовому порядку.

З повагою
Керівник Секретаріату

Б.В. Крикличенко